

STOP

k[®]ivotvorinama i pi[®]atstvu

Što je to krivotvoreni proizvod? Što je to piratski proizvod?

Krivotvoreni proizvod je svaki onaj proizvod, uključujući i njegovu ambalažu, koji je bez odobrenja nositelja prava na žig (engl. *trademark*, u razgovornom jeziku *brend*, robna marka, zaštitni znak) označen jednakim žigom ili žigom koji se od njega bitno ne razlikuje, i koji time povrjeđuje prava nositelja toga žiga. Krivotvorenjem se naziva izrada proizvoda koji imitiraju originalni proizvod označen žigom na način da na prvi pogled stvaraju dojam da se radi o originalnom proizvodu. Najčešći razlog krivotvorenja je nelegitimno stjecanje koristi od ugleda ili popularnosti koju kod potrošača uživa originalni proizvod, žig ili nositelj žiga.

Piratski proizvodi, odnosno pravim jezikom rečeno neovlašteno umnoženi primjerci djela zaštićenog autorskim pravom, su svi oni proizvodi koji su izrađeni bez odobrenja nositelja prava ili osobe koja je ovlaštena od nositelja prava, bilo da su napravljeni neposredno ili posredno od predmeta zaštite. Izrada i distribucija piratskih proizvoda predstavlja povredu autorskog ili srodnog prava i naziva se piratstvom. Piratstvo i krivotvorenje srodni su po tome što se u oba slučaja radi o neovlaštenom korištenju prava intelektualnog vlasništva, a mogu se i preklapati, primjerice kada piratski proizvod u potpunosti imitira originalni proizvod te tako ujedno predstavlja i krivotvorinu.

Zašto ne kupiti krivotvoreni proizvod, ako je on za mene jeftiniji?

Kupnjom krivotvorenih proizvoda potrošač kupuje proizvod upitne i neproverene kvalitete, a najvažnije je imati na umu da se u određenim slučajevima može raditi i o proizvodu potencijalno štetnom za zdravlje ili sigurnost potrošača. Kod krivotvorenih proizvoda nije moguće ostvariti pravo na jamstvo u slučaju kvara ili oštećenja proizvoda, niti je moguće dobiti odštetu u slučaju štetnih posljedica upotrebe proizvoda. U današnje vrijeme, uz luksuzne proizvode te odjeću i obuću kao najpoznatije predmete krivotvorenja, sve više se krivotvore i proizvodi široke potrošnje kod kojih je osobito izražena opasnost za zdravlje i sigurnost, kao što su hrana i piće, sredstva za osobnu njegu, lijekovi i medicinski proizvodi, ali i rezervni dijelovi za vozila, te elektronički proizvodi (mobilni telefoni, baterije i sl.).

Kako razlikovati originalni proizvod od krivotvorenog?

U nedavnoj prošlosti predmet neovlaštenog korištenja (piratstva i krivotvorenja) bili su uglavnom nosači zvuka ili nosači slike i zvuka, kao što su video i audio kazete, CD-ovi i DVD-ovi, te luksuzni proizvodi kao što su parfemi, satovi i modni dodaci, osobito sunčane naočale. Krivotvoreni proizvodi bili su uglavnom slabe kvalitete i lako su se raspoznavali od originalnih proizvoda. U današnje vrijeme krivotvore se različiti proizvodi, pa tako gotovo da i nema grane industrije u svijetu koja nije pogođena ovim problemom. Krivotvorene proizvode kakvi se danas mogu naći u ponudi je, zbog razvoja široko dostupnih tehnologija koje omogućuju kvalitetno krivotvorenje, često vrlo teško na prvi pogled raspoznati od originalnog proizvoda, što upućuje kupce na dodatni oprez.

Kako mogu biti siguran da ne kupujem krivotvoreni proizvod?

U Republici Hrvatskoj postoji razvijen sustav institucija nadležnih za provedbu propisa kojima se sankcioniraju povrede zaštićenog intelektualnog vlasništva, a najizraženiju ulogu u njihovoj provedbi imaju Carinska uprava, Ministarstvo unutarnjih poslova, Državno odvjetništvo i nadležni sudovi. Provedbom spomenutih propisa osigurava se zaštita hrvatskog tržišta, a time i potrošača, od neovlašteno proizvedenih predmeta odnosno krivotvorenih i piratiziranih proizvoda.

Carinska služba provodi mjere za zaštitu prava intelektualnog vlasništva u cilju sprječavanja uvoza krivotvorene robe na tržište Republike Hrvatske te nadzire primjenu propisa iz ovog područja na domaćem tržištu, u provedbi postupaka inspekcijskih nadzora.

Međutim, i sami kupci trebaju biti oprezni pri izboru i kupnji proizvoda, a o svakom proizvodu za kojeg posumnjaju da je krivotvoren mogu obavijestiti nadležne institucije.

Posebno treba biti oprezan kod kupnje proizvoda označenih poznatim žigom na tržnicama, na neovlaštenim prodajnim mjestima, putem interneta ili oglasnika budući da postoji znatna opasnost da se radi o krivotvorenim proizvodima. **S obzirom na moguće štetne posljedice, to se osobito odnosi na kupnju lijekova i medicinskih proizvoda!**

Kome se mogu obratiti ako uočim u prodaji krivotvorene ili piratizirane proizvode, ili ako ih kupim smatrajući da se radi o originalnom proizvodu?

Za prijavu povrede propisa iz područja intelektualnog vlasništva obratite se Carinskoj upravi Ministarstva financija Republike Hrvatske, a prijava se može podnijeti i elektroničkim putem, na internetskoj adresi: operativno@carina.hr.

Ako posumnjate da je počinjeno kazneno djelo povrede prava intelektualnog vlasništva, obratite se nadležnoj policijskoj postaji, ovisno o Vašem prebivalištu odnosno boravištu.

Gdje mogu dobiti više informacija o zaštiti intelektualnog vlasništva?

Državni zavod za intelektualno vlasništvo (DZIV) temeljna je nacionalna institucija za zaštitu intelektualnog vlasništva u Republici Hrvatskoj. Zavod je nadležan prvenstveno za stjecanje zaštite intelektualnog vlasništva (priznanje prava industrijskog vlasništva) te regulatorno područje autorskih i srodnih prava, a u stručnom smislu bavi se ukupnim područjem zaštite intelektualnog vlasništva. Za sva pitanja o zaštiti intelektualnog vlasništva možete se obratiti Informacijskom centru za intelektualno vlasništvo Zavoda (kratica INCENTIV), na broj telefona (01) 61 09 825, e-pošta: info@dziv.hr ili u prostorijama INCENTIV-a u sjedištu Zavoda u Zagrebu, Ulica grada Vukovara 78, a informacije su dostupne i na službenim internetskim stranicama Zavoda www.dziv.hr.

Posebne informacije vezane uz provedbu propisa kod povrede intelektualnog vlasništva možete naći na internetskim stranicama nadležnih institucija ili im se možete izravno obratiti.

Internetske stranice nadležnih institucija u Hrvatskoj: Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske www.mup.hr

Carinska uprava Republike Hrvatske www.carina.hr

Akciju „Stop krivotvorinama i piratstvu” organiziraju:

